

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียน โลกสำราญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามระยะเวลาการดำเนินงาน ดังนี้

- ระยะที่ 1 การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา
- ระยะที่ 2 การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย
- ระยะที่ 3 การประเมินผลการเสริมสร้างวินัย

ระยะที่ 1 การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา

การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียน โลกสำราญวิทยา ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งเป็นครูผู้สอน โรงเรียน โลกสำราญวิทยา ในวันที่ 23 พฤษภาคม 2550 เพื่อปรึกษาหารือถึงสภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ซึ่งในระหว่างของการประชุมนั้น ผู้วิจัยได้แจกแบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยคนละ 2 ชุด ประกอบด้วย แบบประเมินพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและแบบประเมินพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่ามีปัญหาอยู่ในระดับใด และมีประเด็นใดบ้างที่ต้องได้รับการเสริมสร้างให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้นไป จากนั้นได้ร่วมสนทนากับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยด้วยบรรยากาศ ที่เป็นกันเองและเปิดโอกาสให้แต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ซึ่งในระหว่างนั้น กลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนทั้งที่เป็นพฤติกรรมที่ปรากฏในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องเรียนและพฤติกรรมที่ปรากฏในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมภายนอกห้องเรียน พร้อมกันนี้ผู้วิจัยก็ได้บันทึกความคิดเห็นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนไว้อย่างละเอียดเพื่อนำไปวิเคราะห์ถึงประเด็นสำคัญ

โดยภาพรวม อันจะนำไปสู่การกำหนดเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบ
ของนักเรียน ซึ่งจะต้องได้รับการแก้ไขต่อไป

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ
ของนักเรียนมาวิเคราะห์และสรุปผล ปรากฏดังตารางที่ 9 - 10 ต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ผลการประเมินพฤติกรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียน
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง

ข้อ	พฤติกรรมที่แสดงออก	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	1.59	0.56	น้อย
2	ทรงผมไม่ยาวเกินกว่าที่ระเบียบของโรงเรียนกำหนดไว้	1.53	0.43	น้อย
3	เสื้อผ้าสะอาดอยู่เสมอ	1.64	0.94	น้อย
4	เข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด	1.72	0.86	น้อย
5	ไม่ขาดเรียนหรือหนีเรียน	2.56	0.75	ปานกลาง
6	มีความเอาใจใส่ กระตือรือร้นในการเรียน	1.94	0.58	น้อย
7	มีอุปกรณ์การเรียนครบถ้วน	2.10	0.39	น้อย
8	มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	2.28	0.57	น้อย
9	มีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย	2.94	0.86	ปานกลาง
10	รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ	1.68	0.91	น้อย
11	ปฏิบัติหน้าที่เวรรักษาเขตรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ	2.04	0.68	น้อย
12	ปฏิบัติหน้าที่เวรประจำวันด้วยความเอาใจใส่	2.65	0.84	ปานกลาง
13	ไม่หลบเลี่ยงความรับผิดชอบหรือเอาเปรียบผู้อื่น	1.94	0.67	น้อย
14	ใช้อุปกรณ์ เครื่องมือทำความสะอาดอย่างถูกวิธี	2.31	0.92	น้อย
15	ทำความสะอาดเครื่องมือทุกครั้งหลังการปฏิบัติงานเสร็จสิ้นลง	2.22	0.88	น้อย
16	ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	2.93	0.57	ปานกลาง
โดยรวม		2.13	0.71	น้อย

จากตารางที่ 9 พบว่า นักเรียนโรงเรียน โคราชสำราญวิทยา มีพฤติกรรมที่แสดงออก ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.13$) เมื่อพิจารณาเป็นราย พฤติกรรม พบว่า พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ เรียงลำดับ ตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ทรงผมไม่ยาวเกินกว่าที่ระเบียบของโรงเรียนกำหนดไว้ ($\bar{x} = 1.53$) แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ($\bar{x} = 1.59$) เลือเสื้อผ้าสะอาดอยู่เสมอ ($\bar{x} = 1.64$)

ตารางที่ 10 ผลการประเมินพฤติกรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียน
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อ	พฤติกรรมที่แสดงออก	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ช่วยกันรักษาอาคาร สถานที่และทรัพย์สินต่าง ๆ ของโรงเรียน	1.63	0.53	น้อย
2	ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดภูมิทัศน์ของโรงเรียน	1.94	0.68	น้อย
3	รู้จักใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ของทางโรงเรียน ด้วยความระมัดระวัง และรู้คุณค่า	1.85	0.44	น้อย
4	ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วยความตั้งใจ	1.67	0.81	น้อย
5	เผยแพร่ชื่อเสียงของสถานศึกษาให้ปรากฏต่อชุมชน และสังคมส่วนร่วม	1.98	0.52	น้อย
6	ช่วยเหลือ แบ่งเบาภาระการงานของสังคม ตามกำลังสามารถ	2.01	0.96	น้อย
7	ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	2.35	0.59	น้อย
8	ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว	2.68	0.61	ปานกลาง
9	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในสังคม	1.97	0.47	น้อย
10	ให้ความเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ปกครอง	2.54	0.86	ปานกลาง
11	ปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามหน้าที่ของตนเอง	2.29	0.77	น้อย
โดยรวม		2.08	0.66	น้อย

จากตารางที่ 10 พบว่า นักเรียนโรงเรียนโคกสำราญวิทยา มีพฤติกรรมที่แสดงออก ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.08$) เมื่อพิจารณาเป็นราย พฤติกรรม พบว่า พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าประเด็นอื่น ๆ เรียงลำดับ ตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ช่วยกันรักษาอาคาร สถานที่และทรัพย์สินต่าง ๆ ของโรงเรียน ($\bar{x} = 1.63$) ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วยความตั้งใจ ($\bar{x} = 1.67$) รู้จักใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ของทางโรงเรียนด้วยความระมัดระวัง และรู้คุณค่า ($\bar{x} = 1.85$)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้นำเอาประเด็นต่าง ๆ ที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคน ได้แสดงความคิดเห็น มาวิเคราะห์เพื่อทราบปัญหาที่สำคัญ ๆ โดยภาพรวมว่ามีประเด็นใดบ้าง ที่ทราบว่าเป็นปัญหาและต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น และผล จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ปรากฏประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียน คือ การแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน การไม่เอาใจใส่และไม่ กระตือรือร้นในเรื่องการเรียน เช่น มาเรียนไม่ทันเวลา ไม่ส่งงานหรือการบ้านที่ครูมอบหมาย หรือส่งไม่ทันเวลาที่กำหนด ไม่รับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เช่น เวิร์ ประจำวันและเขตรับผิดชอบรักษาการทำความสะอาด ไร่ทรงผมยาวเกินกว่าระเบียบที่โรงเรียน กำหนด ไม่ให้ความสนใจและไม่กระตือรือร้นในอันที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียน จัดขึ้น เช่น ในระหว่างการร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง และการเข้าร่วมกิจกรรมในที่ประชุม นักเรียนส่วนมากจะหยอกล้อกันซึ่งทำให้เกิดเสียงดังและรบกวนเพื่อน การไม่ช่วยกันดูแล รักษาอาคารสถานที่และไม่ช่วยกันรักษาความสะอาดสภาพภูมิทัศน์ของโรงเรียน เป็นต้น

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้กับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยทราบ เพื่อให้ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าปัญหาที่พบดังกล่าวสอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นหรือต้อง เพิ่มเติมในประเด็นใดบ้าง และจากการพิจารณาโดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคน ได้มติร่วมกันว่า เป็นประเด็นปัญหาที่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่สมควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้อยู่ ในระดับที่ดีขึ้นต่อไป

2. ศึกษาข้อมูลจากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ มหาชน) ด้านผู้เรียน (ระดับประถมศึกษา) ในมาตรฐานที่ 1 : ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งปรากฏว่าคุณภาพของนักเรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึง ประสงค์ อยู่ในระดับพอใช้ โดยพบว่า นักเรียนยังมีปัญหาเกี่ยวกับการมาโรงเรียนไม่ทันเวลา

การปฏิบัติตนที่ยังไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน การส่งงานที่ครูมอบหมายไม่ทันเวลา และการแต่งกายที่ยังไม่ถูกระเบียบและเรียบร้อย

ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกความคิดเห็นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในระหว่างการประชุมปรึกษาหารือกัน ปรากฏดังนี้

“นักเรียนมาเรียนสายทำให้ไม่มีเวลาทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ทำเวรประจำวัน เก็บเศษกระดาษในเขตที่รับผิดชอบ และทำกิจกรรมหน้าเสาธงร่วมกับเพื่อน”

(ครูผู้สอน. 23 พฤษภาคม 2550 : บันทึก)

“อาคารเรียนค่อนข้างจะสกปรก เพราะนักเรียนมักจะเล่นซุกซนและทิ้งเศษกระดาษไว้เกลื่อนกลาด”

(ครูผู้สอน. 23 พฤษภาคม 2550 : บันทึก)

“นักเรียนชอบคุยกันและส่งเสียงดังเวลาเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธงและในที่ประชุม”

(ครูผู้สอน. 23 พฤษภาคม 2550 : บันทึก)

“นักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการไม่ส่งงานหรือการบ้าน หรือส่งก็ไม่ค่อยทันเวลาที่กำหนด”

(ครูผู้สอน. 23 พฤษภาคม 2550 : บันทึก)

“นักเรียนไว้ทรงผมยาวรุงรัง และแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน”

(ครูผู้สอน. 23 พฤษภาคม 2550 : บันทึก)

สรุปผลการดำเนินงานในระยะที่ 1 การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียน โคกสำราญวิทยา โดยการประชุมปรึกษาหารือร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และศึกษาข้อมูลจากจากรายงานผล

การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ด้านผู้เรียน (ระดับประถมศึกษา) ซึ่งพบว่า โดยภาพรวมนักเรียนยังมีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบแยกตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ ดังนี้

ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน โดยมีจะไปปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง ใส่รองเท้าโดยไม่สวมถุงเท้า เดินเหยียบเส้นรองเท้า สวมใส่เครื่องประดับที่ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นนักเรียน ส่งงานไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด ไว้ผมยาว เล็บยาว เขน และขาดซักปรก แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สกปรก หรือเล่นจนเสื้อผ้าและร่างกายสกปรก มอมแมม ส่วนนักเรียนหญิงบางคนก็พบว่า มีแห้วด้วย

ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาดความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเข้าแถวหน้าเสาธง การหยอก ล้อกันและส่งเสียงดัง ในขณะที่เข้าแถวและในที่ประชุม การทิ้งขยะตามบริเวณ โรงเรียนหรือ ซิดเขียนข้อความต่าง ๆ บน โต๊ะ เก้าอี้ ฝาผนังอาคารเรียน หรือห้องน้ำ รวมไปถึงการไม่ รับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมภายในห้องเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาความสะอาด ภายในห้องเรียน เป็นต้น

ระยะที่ 2 การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย

การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความ รับผิดชอบต่อของนักเรียน โรงเรียน โลกสำราญวิทยา ในระหว่างเดือนมิถุนายน -เดือนกันยายน 2550 ซึ่งผู้วิจัย ได้ดำเนินการ โดยการนำประเด็นปัญหาที่พบจากการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา ที่เกี่ยวข้องกับวินัยด้านความรับผิดชอบต่อของนักเรียน แล้วแยกประเด็นปัญหาให้สอดคล้องกับ กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ คือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม จากนั้น ได้ประชุมปรึกษาหารือกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อร่วมกันกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสม ให้สอดคล้อง กับวัยและความสามารถด้านการปฏิบัติของนักเรียน

การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการ โดยการแจ้งให้นักเรียนทราบถึงสภาพปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งเกี่ยวข้อง โดยตรง กับความมีระเบียบวินัยของนักเรียน โดยเฉพาะเรื่องของการรับผิดชอบต่อ ซึ่งถือว่าเป็นคุณธรรม ระดับพื้นฐานประการหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างนักเรียนให้เป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติงานหรือภารกิจ

ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่กำหนดไว้ จากนั้นได้แจ้งถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม แนวทางการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และการติดตามผลการปฏิบัติงานตามกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย โดยมีครูที่ปรึกษาประจำชั้นและครูเวรประจำวันเป็นผู้คอยกำกับดูแลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด และรายละเอียดของกิจกรรมต่าง ๆ ปรากฏดังนี้

1. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ประกอบด้วย

1.1 กิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ มีวัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อตนเองในเรื่องของการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ ซึ่งมีผลสืบเนื่องมาจากการที่นักเรียนมักจะปล่อยขาสี้ออกนอกกางเกง ใส่รองเท้าโดยไม่สวมถุงเท้า เดินเหยียบเส้นรองเท้า หรือสวมใส่เครื่องประดับที่ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นนักเรียน ได้ดำเนินการโดยมอบหมายหน้าที่ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นครูที่ปรึกษาประจำชั้นและครูเวรประจำวัน ได้คอยกำกับดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยในตอนเช้ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยซึ่งทำหน้าที่ครูเวรประจำวันและยืนรอรับนักเรียนที่หน้าประตูโรงเรียนคอยสำรวจความเรียบร้อยเกี่ยวกับการแต่งกายของนักเรียนก่อนที่จะอนุญาตให้นักเรียนเดินเข้าโรงเรียน ส่วนครูที่ปรึกษาประจำชั้น ก็คอยกำกับดูแลนักเรียนเกี่ยวกับความเรียบร้อยด้านการแต่งกายของนักเรียนทั้งที่อยู่ภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียนเช่นเดียวกัน และถ้าหากพบว่ามึ้นนักเรียนคนใดยังไม่ปฏิบัติตาม ก็ให้แก้ไขในที่ที่พบ พร้อมกับชี้แจงให้นักเรียนได้รับทราบถึงผลดีของการปฏิบัติตามกิจกรรมและผลเสียของการไม่ปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้เช่นเดียวกัน

ผลจากการดำเนินการ พบว่า ในระยะแรก นักเรียนยังไม่กระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม แต่เมื่อได้รับฟังคำชี้แจงและการกำกับดูแลจากครูอย่างต่อเนื่อง ปรากฏว่า นักเรียนส่วนมาก ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากการที่นักเรียนจะแต่งกายอย่างถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนดทั้งก่อนเข้ามาภายในบริเวณโรงเรียนและขณะที่อยู่ภายในบริเวณโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการสวมใส่รองเท้าและถุงเท้าอย่างเรียบร้อย การเก็บขาสี้ออกนอกกางเกง เป็นต้น ดังผลจากการสังเกตการกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ โดยครูผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในตารางที่ 11 ต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ผลการสังเกตการณ์จัดกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ

ข้อ	พฤติกรรมที่แสดงออก	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ไม่ปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง	4.20	0.49	มาก
2	ไม่เดินเหยียบเส้นรองเท้า	3.60	0.72	มาก
3	ไม่ใช่เครื่องสำอางที่ไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน	3.80	0.56	มาก
4	ไม่ใส่เครื่องประดับที่ไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน	3.40	0.64	ปานกลาง
5	ใส่ชุดที่ตรงตามวันที่กำหนด	4.00	0.81	มาก
6	ปักชื่อแสดงอักษรย่อของโรงเรียนที่ออกเสื้อถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	3.60	0.66	มาก
7	ใส่รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าแตะอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.60	0.52	มาก
8	ใส่ถุงเท้าทุกครั้งเมื่อใส่รองเท้าหุ้มส้นมาโรงเรียน	3.80	0.47	มาก
โดยรวม		3.75	0.61	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า นักเรียนโรงเรียนโคกสำราญวิทยา ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 พฤติกรรม เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ไม่ปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง ($\bar{x} = 4.20$) ใส่ชุดที่ตรงตามวันที่กำหนด ($\bar{x} = 4.00$) ไม่ใช่เครื่องสำอางที่ไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน และ ใส่ถุงเท้าทุกครั้ง เมื่อใส่รองเท้าหุ้มส้นมาโรงเรียน ($\bar{x} = 3.80$) ไม่เดินเหยียบเส้นรองเท้า ปักชื่อแสดงอักษรย่อของโรงเรียนที่ออกเสื้อถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน และ ใส่รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าแตะอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{x} = 3.60$) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 พฤติกรรม คือ ไม่ใส่เครื่องประดับที่ไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน ($\bar{x} = 3.40$)

ส่วนข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการบันทึกเพิ่มเติมประกอบการสังเกต
พฤติกรรมนักเรียน ปราภคังนี้

“ในระยะเริ่มต้นกิจกรรมนักเรียนมักจะไม่ค่อยให้ความร่วมมือ แต่เมื่อ
ได้รับคำแนะนำและการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่องทำให้การแต่งกายของนักเรียนเป็นระเบียบ
มากขึ้น”

(ครูผู้สอน. 7 กันยายน 2550 : บันทึก)

“เมื่อพบว่านักเรียนแต่งกายไม่ถูกระเบียบก่อนเข้ามาในโรงเรียนก็จะแนะนำ
และให้แต่งกายใหม่”

(ครูผู้สอน. 7 กันยายน 2550 : บันทึก)

“นักเรียนจะค่อย ๆ ปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับการแต่งกายให้ถูกต้องตาม
ระเบียบของ โรงเรียนจะดูเป็นระเบียบมากขึ้น”

(ครูผู้สอน. 7 กันยายน 2550 : บันทึก)

“ภายหลังจากการจัดกิจกรรมนี้จะไม่ค่อยพบว่านักเรียนแต่งกายไม่ถูกต้อง
ตามระเบียบของ โรงเรียนหรือจะมีก็เป็นเพียงส่วนน้อย”

(ครูผู้สอน. 7 กันยายน 2550 : บันทึก)

สรุปผลการจัดกิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ ปราภคังว่า
นักเรียน โรงเรียน โลกสารวิทยุวิทยา ต่างให้ความร่วมมือในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม
ด้วยความกระตือรือร้นเพิ่มขึ้นเป็นระยะ ๆ ทำให้ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับที่น่าพอใจเป็น
อย่างยิ่งดังจะเห็นได้จากการที่นักเรียนจะไม่ปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง ใส่ชุดที่ตรงตาม
วันที่กำหนด ไม่ใช่เครื่องสำอางที่ไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน และใส่ถุงเท้าทุกครั้ง เมื่อใส่
รองเท้าหุ้มส้นมาโรงเรียน ไม่เดินเหยียบส้นรองเท้า ปักชื่อแสดงอักษรย่อของโรงเรียนที่อกเสื้อ
ถูกต้องตามระเบียบของ โรงเรียน ใส่รองเท้าหุ้มส้นหรือรองเท้าแตะอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย
และไม่ใส่เครื่องประดับที่ไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน

1.2 กิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่องานเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดร่างกาย ซึ่งมีผลสืบเนื่องมาจากการสำรวจข้อมูลที่นักเรียนส่วนมากยังไว้ผมยาว เล็บยาว แขนและขาผ้าสกปรก แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สกปรก หรือเล่นจนเสื้อผ้าและร่างกายสกปรก มอมแมม เป็นต้น และในส่วนของนักเรียนหญิงบางคนก็พบว่า มีเหาด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยประสานกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นครูที่ปรึกษาประจำชั้น ได้พยายามชี้แจงหรือย้ำให้นักเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอถึงประโยชน์ของการมีร่างกายที่สะอาด ซึ่งจะทำให้เป็นคนที่มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง ปราศจากโรคภัยเบียดเบียน พร้อมกับดำเนินการจัดมุมสุขภาพภายในห้องเรียนเพื่อเป็นการเร้าความสนใจและจูงใจนักเรียนให้สังเกตเห็นถึงประโยชน์ของการรักษาความสะอาด รวมไปถึงการได้รับทราบเกี่ยวกับวิธีการหรือแนวทางการรักษาความสะอาดอวัยวะส่วนต่าง ๆ ภายในร่างกายด้วย และในแต่ละวันครูก็จะตรวจสอบสุขภาพของนักเรียนทุกคน ทั้งก่อนเข้าเรียนตอนเช้าและตอนบ่าย พร้อมกับบันทึกเป็นสถิติไว้ ซึ่งถ้าหากนักเรียนคนใดมีสถิติเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดที่ต่ำกว่าเพื่อน ๆ ก็จะได้รับกรวยทองคำชมเชย โดยการติดประกาศรายชื่อเป็นนักเรียนตัวอย่าง มีการประชาสัมพันธ์ให้ครู เพื่อน ๆ และผู้ปกครองได้รับทราบ พร้อมกับรับรางวัลเป็นเกียรติบัตรและอุปกรณ์การศึกษาในวันสุดท้ายของแต่ละสัปดาห์

ผลจากการดำเนินการ พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดของร่างกาย ดังจะเห็นได้จากผลการตรวจสอบสุขภาพ โดยครูที่ปรึกษาประจำชั้น ที่พบว่า นักเรียนจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาด ตัดเล็บมือ เล็บเท้าให้สั้น ตัดผมถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ซึ่งสามารถรักษาความสะอาดได้ง่ายมากขึ้น ดังผลจากการสังเกตการทำกิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย โดยครูผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในตารางที่ 12 ต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ผลการสังเกตการปฏิบัติตามกิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย

ข้อ	พฤติกรรมที่แสดงออก	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	แต่งกายมาโรงเรียนด้วยเสื้อผ้าที่ซักสะอาดเสมอ	4.20	0.91	มาก
2	แขนหรือขาของนักเรียนสะอาดปราศจากคราบโคล	3.80	0.65	มาก
3	แปรงฟันหลังอาหารกลางวันโดยไม่ต้องดัดเคียน	3.20	0.53	ปานกลาง
4	รักษาสุขภาพเล็บมือ เล็บเท้าไม่ให้สกปรก	3.60	0.71	มาก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อ	พฤติกรรมที่แสดงออก	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ
5	รักษาสุขภาพผมไม่ให้มีเหา	3.40	0.85	ปานกลาง
6	อาบน้ำอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง	3.40	0.66	ปานกลาง
7	ล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร	3.70	0.54	มาก
8	สวมรองเท้าเพื่อเป็นการป้องกันเชื้อโรค	3.80	0.92	มาก
โดยรวม		3.64	0.72	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า นักเรียนโรงเรียน โศกสำราญวิทยา ได้ปฏิบัติตามกิจกรรม รณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 พฤติกรรม เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ แต่งกายมาโรงเรียนด้วยเสื้อผ้าที่ซักสะอาดเสมอ ($\bar{x} = 4.20$) แขนหรือขาของนักเรียนสะอาด ปราศจากคราบโคล และ สวมรองเท้าเพื่อเป็นการป้องกันเชื้อโรค ($\bar{x} = 3.80$) ล้างมือก่อน และหลังรับประทานอาหาร ($\bar{x} = 3.70$) และ รักษาสุขภาพเล็บมือ เล็บเท้า ไม่ให้สกปรก ($\bar{x} = 3.60$) และอยู่ในระดับปานกลาง 3 พฤติกรรม เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ รักษาสุขภาพผมไม่ให้มีเหา และ อาบน้ำอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง ($\bar{x} = 3.40$) และ แปรงฟันหลังอาหารกลางวัน โดยไม่ต้องดัดเคียน ($\bar{x} = 3.20$)

ส่วนข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการบันทึกเพิ่มเติมประกอบการสังเกต พฤติกรรมนักเรียน ปรากฏดังนี้

“นักเรียนแต่งกายสะอาดและดูเป็นระเบียบมากยิ่งขึ้น”

(ครูผู้สอน. 7 กันยายน 2550 : บันทึก)

“จากการสังเกตในแต่ละวันจะเห็นว่าตามซอกคอ แขน และขาของนักเรียน สะอาดดีมาก”

(ครูผู้สอน. 7 กันยายน 2550 : บันทึก)

“นักเรียนจะตัดเล็บมือ เล็บเท้าให้สั้น และตัดผมให้ถูกต้องตามระเบียบ ที่โรงเรียนกำหนดไว้มากขึ้น”

(ครูผู้สอน. 7 กันยายน 2550 : บันทึก)

“นักเรียนจะเตรียมอุปกรณ์สำหรับแปรงฟันให้พร้อมและจะแปรงฟันหลังรับประทานอาหารกลางอย่างสม่ำเสมอ”

(ครูผู้สอน. 7 กันยายน 2550 : บันทึก)

สรุปผลการจัดกิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย ปรากฏว่า โดยส่วนมากนักเรียน โรงเรียน โศกสาราญวิทยาต่างให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดของร่างกายโดยการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาด ตัดเล็บมือ เล็บเท้าให้สั้น ตัดผมถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ทำความสะอาดแขนหรือขาให้ปราศจากคราบโคล และ สวมรองเท้า เพื่อเป็นการป้องกันเชื้อโรค มีการล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร พร้อมกับแปรงฟัน หลังรับประทานอาหารกลางวัน และดูแลรักษาสุขภาพผมไม่ให้มีเหา เป็นต้น

1.3 กิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบ มีวัตถุประสงค์เพื่อยกย่องชมเชย และให้กำลังใจแก่นักเรียนที่มีพฤติกรรมแสดงออกด้านความรับผิดชอบต่ออยู่ในระดับดีเด่น ซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนด้วยกันได้ ทั้งนี้มีผลสืบเนื่องมาจากการที่นักเรียน ยังขาดความกระตือรือร้นในการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเข้าแถวหน้าเสาธง การหยอกล้อกันและส่งเสียงดัง ในขณะที่เข้าแถวและในที่ประชุม การส่งงานไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด เป็นต้น หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ยังส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม การดำเนินการตามกิจกรรมดังกล่าวผู้วิจัยได้ประสานความร่วมมือกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนประจำชั้นอยู่แล้วให้ดำเนินการประเมินพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน เป็นรายบุคคล โดยแบ่งออกเป็นความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม ตามที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิด โดยให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ แล้วนำผลการประเมินที่ได้ มาสรุปผลในสัปดาห์สุดท้ายของเดือน ซึ่งถ้าหากพบว่านักเรียนคนใดในแต่ละระดับชั้น มีพฤติกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแบบประเมินและมีผลการปฏิบัติดีเด่นกว่าเพื่อน ๆ จะได้รับการยกย่องชมเชย โดยการติดประกาศรายชื่อเป็นนักเรียนตัวอย่าง มีการประชาสัมพันธ์ให้ครู เพื่อน ๆ และผู้ปกครองได้รับทราบ พร้อมกับรับรางวัลเป็นเกียรติบัตรและอุปกรณ์การศึกษาด้วย

ผลจากการดำเนินการ พบว่า ได้นักเรียนที่มีพฤติกรรมสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อน ๆ เดือนละ 6 คน จากนักเรียนทั้งหมด 6 ห้อง ห้องละ 1 คน ตั้งแต่เดือน มิถุนายน - กันยายน 2550 ดังผลจากการประเมินการทำกิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบ

โดยครูผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในตารางที่ 13 ต่อไปนี้
 ตารางที่ 13 ผลการจัดกิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบ

เดือน	ระดับชั้น	ชื่อ – สกุล	หมายเหตุ
มิถุนายน	ประถมศึกษาปีที่ 1	เด็กชายอนุสรณ์ บุตรแก้ว	
	ประถมศึกษาปีที่ 2	เด็กหญิงหุทัย อุทัยนิคย์	
	ประถมศึกษาปีที่ 3	เด็กหญิงชลธิชา แดลงศรี	
	ประถมศึกษาปีที่ 4	เด็กหญิงพรรณริษา แพงทวย	
	ประถมศึกษาปีที่ 5	เด็กหญิงดวงลดา ศรีฤทธิ์	
	ประถมศึกษาปีที่ 6	เด็กชายชัยวัฒน์ วรรณพันธ์	
กรกฎาคม	ประถมศึกษาปีที่ 1	เด็กหญิงจรรยาพร พัฒนะสาร	
	ประถมศึกษาปีที่ 2	เด็กชายเข้มวัฒน์ เขียนเขต	
	ประถมศึกษาปีที่ 3	เด็กหญิงชลธิชา แดลงศรี	
	ประถมศึกษาปีที่ 4	เด็กหญิงรัตติญาภรณ์ รัตนจตุ	
	ประถมศึกษาปีที่ 5	เด็กหญิงฉัตรธิดา สหัสสา	
	ประถมศึกษาปีที่ 6	เด็กชายสิทธิศักดิ์ ศิริโส	
สิงหาคม	ประถมศึกษาปีที่ 1	เด็กหญิงจรรยาพร พัฒนะสาร	
	ประถมศึกษาปีที่ 2	เด็กหญิงมยุรี มณีภรณ์	
	ประถมศึกษาปีที่ 3	เด็กชายจิตติชัย ทุ่งชัย	
	ประถมศึกษาปีที่ 4	เด็กหญิงรัตติญาภรณ์ รัตนจตุ	
	ประถมศึกษาปีที่ 5	เด็กหญิงอรประภา พิสุทธิ	
	ประถมศึกษาปีที่ 6	เด็กหญิงอรัญญา รัตนจตุ	
กันยายน	ประถมศึกษาปีที่ 1	เด็กหญิงรุจิรา สายสินธุ์	
	ประถมศึกษาปีที่ 2	เด็กชายไกรวิทย์ บุญศรี	
	ประถมศึกษาปีที่ 3	เด็กหญิงอารยา ปราณิ	
	ประถมศึกษาปีที่ 4	เด็กชายวัชรพงษ์ แก้วเกตุพงษ์	
	ประถมศึกษาปีที่ 5	เด็กหญิงจรัญญา ศิริโส	
	ประถมศึกษาปีที่ 6	เด็กหญิงวริษา บุญปก	

ส่วนข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการบันทึกเพิ่มเติมประกอบการประเมิน
พฤติกรรมนักเรียน ปรากฏดังนี้

“นักเรียนกลุ่มดังกล่าวนี้จะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย
ด้วยความเต็มใจและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนสามารถเป็นแบบอย่างกับเพื่อน ๆ ได้”

(ครูผู้สอน. 22 มิถุนายน 2550 : บันทึก)

“นักเรียนส่วนมากมีความกระตือรือร้นในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมมากขึ้น”

(ครูผู้สอน. 20 กรกฎาคม 2550 : บันทึก)

“นักเรียนจะรู้สึกภูมิใจมากที่ได้รับยกย่องว่าเป็นเยาวชนตัวอย่าง
ของโรงเรียน”

(ครูผู้สอน. 24 สิงหาคม 2550 : บันทึก)

“การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ปรากฏว่าได้รับความร่วมมือจากนักเรียน
เป็นอย่างดี”

(ครูผู้สอน. 21 กันยายน 2550 : บันทึก)

สรุปผลการจัดกิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบ ปรากฏว่า โดยส่วนมากนักเรียน
จะให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี และผลจาก
การจัดกิจกรรมยกย่องนักเรียนผู้มีความรับผิดชอบในระดับดีเด่น โดยมีพฤติกรรมสามารถ
เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อน ๆ ในแต่ละเดือนนั้น สามารถกระตุ้นให้นักเรียนส่วนหนึ่งอีก
มีความกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

2. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้าง
วินัยนักเรียนให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อดูแลและมีส่วนร่วมกับการรักษาสมบัติของส่วนรวม

ทั้งนี้ มีผลสืบเนื่องมาจากการที่นักเรียนยังขาดความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับส่วนรวม เช่น การทิ้งขยะตามบริเวณโรงเรียนหรือการขีดเขียนข้อความต่าง ๆ บน โต๊ะ เก้าอี้ ฝาผนัง อาคารเรียน หรือห้องน้ำ เป็นต้น การดำเนินการตามกิจกรรมดังกล่าวผู้วิจัย ได้ดำเนินการ โดยการแบ่งเขตให้นักเรียนแต่ละห้องรับผิดชอบดูแลความสะอาดรวมไปถึงการดูแลรักษา สภาพแวดล้อม และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในเขตที่ตนเองรับผิดชอบให้ดูสะอาด เรียบร้อย น่าอยู่ น่าอาศัยมากที่สุด พร้อมกันนี้ผู้วิจัยก็ได้ประสานความร่วมมือกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคน ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน โดยการสังเกต พฤติกรรมอย่างต่อเนื่องและทุกวัน และถ้าหากพบว่า มีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงาน ให้ประสานกับผู้วิจัยทันทีเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน และถ้ากลุ่มใดต้องการความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนด้านอุปกรณ์ เช่น ไม้กวาด ถังขยะ หรืออุปกรณ์อย่างอื่นที่เกี่ยวข้อง ก็จะได้ ดำเนินการจัดหาสนับสนุนเพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมประสบผลสำเร็จและบรรลุผลตาม วัตถุประสงค์มากที่สุด

ผลจากการดำเนินการ พบว่า ในระยะแรก นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือกับ เพื่อนในการทำกิจกรรม แต่หลังจากที่ครูที่ปรึกษาได้คอยกำกับดูแลการทำกิจกรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมมากขึ้น ดังจะเห็นได้จาก บริเวณ โรงเรียน จะไม่มีขยะปรากฏให้เห็นและไม่มีข้อความต่าง ๆ บน โต๊ะ เก้าอี้ หรือตามฝาผนังของ อาคารเรียน เป็นต้น ดังผลจากการสังเกตการทำกิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบ โดยครูผู้สอน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในตารางที่ 14 ต่อไปนี้

ตารางที่ 14 ผลการสังเกตการปฏิบัติตามกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน

ข้อ	พฤติกรรมที่แสดงออก	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ทำความสะอาดเขตรับผิดชอบ โดยไม่มีคนควบคุม	3.60	0.91	มาก
2	ช่วยกันรักษาความสะอาดของ โต๊ะ เก้าอี้ ผนังอาคาร หรือห้องน้ำ	3.60	0.64	มาก
3	ทิ้งขยะลงในที่ที่จัดไว้ให้	3.80	0.59	มาก
4	พัฒนาหรือปรับปรุงเขตที่รับผิดชอบให้มีความร่มรื่น น่าอยู่ น่าเรียน	3.40	0.87	ปานกลาง

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อ	พฤติกรรมที่แสดงออก	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ
5	มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือความสะอาดของเขตที่รับผิดชอบ	4.00	0.36	มาก
6	ดูแล รักษา สิ่งของ ซึ่งเป็นสมบัติของ โรงเรียนในเขตที่ตนเองรับผิดชอบ	4.20	0.74	มาก
โดยรวม		3.77	0.69	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า นักเรียนโรงเรียนโคกสำราญวิทยา ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 พฤติกรรม เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ดูแล รักษา สิ่งของ ซึ่งเป็นสมบัติของ โรงเรียนในเขตที่ตนเองรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.20$) มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือความสะอาดของเขตที่รับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.00$) ทิ้งขยะลงในที่ที่จัดไว้ให้ ($\bar{x} = 3.80$) และ ทำความสะอาดเขตที่รับผิดชอบ โดยไม่มีคนควบคุม และ ช่วยกันรักษาความสะอาดของโต๊ะเก้าอี้ ผนังอาคารหรือห้องน้ำ ($\bar{x} = 3.60$) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 พฤติกรรม คือ พัฒนาหรือปรับปรุงเขตที่รับผิดชอบให้มีความร่มรื่น นำอยู่นำเรียน ($\bar{x} = 3.40$)

ส่วนข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ประกอบการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ปากฎดังนี้

“นักเรียนกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมดีมาก”

(ครูผู้สอน. 14 สิงหาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนแต่ละกลุ่มให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมตามเขตที่ตนเองได้รับผิดชอบดีมาก สังเกตได้จากสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสะอาดขึ้นเรื่อย ๆ ”

(ครูผู้สอน. 29 สิงหาคม 2550 : บันทึก)

“ตั้งแต่มีการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ โดยการแบ่งเขตให้นักเรียน รับผิดชอบ ปรากฏว่าสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียนสะอาดขึ้นมาก และได้รับคำชมเชยจาก ผู้ปกครองที่มาส่งนักเรียนในแต่ละวันอยู่บ่อย ๆ”

(ครูผู้สอน. 5 กันยายน 2550 : บันทึก)

“มีนักเรียนบางคนที่ยังไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับ เพื่อน ๆ อย่างเต็มที่ ซึ่งได้ดำเนินการแก้ไขโดยชี้แจงให้นักเรียน ได้ทราบถึงเหตุผลและ ความสำคัญของการปฏิบัติกิจกรรมพร้อมกับติดตามดูแลพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด”

(ครูผู้สอน. 10 กันยายน 2550 : บันทึก)

“ตั้งแต่โรงเรียนมีการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ทำ ให้นักเรียนมีความสามัคคีกันและมีความรับผิดชอบ โดยการช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน และเขตที่ตนเองรับผิดชอบภายใน โรงเรียนด้วยความกระตือรือร้น”

(ครูผู้สอน. 19 กันยายน 2550 : บันทึก)

สรุปผลการจัดกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายใน โรงเรียน ปรากฏว่า นักเรียน มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายเป็นที่น่าพอใจมาก ดังจะเห็นได้จาก บริเวณ โรงเรียนจะไม่มีขยะปรากฏให้เห็นและไม่มีข้อความต่าง ๆ บน โต้ะ เก้าอี้ หรือตาม ฝาผนังของอาคารเรียน เป็นต้น รวมไปถึงการที่นักเรียนจะช่วยกันดูแล รักษา สิ่งของ ซึ่งเป็น สมบัติของโรงเรียนในเขตที่ตนเองรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมในการช่วยดูแลความสะอาด ของเขตที่รับผิดชอบ การทิ้งขยะลงในที่ที่จัดไว้ให้ และการทำความสะอาดเขตรับผิดชอบ โดยไม่มีคนควบคุมทำให้โรงเรียนมีความร่มรื่น น่าอยู่ น่าเรียน

2.2 กิจกรรมการประกวดห้องเรียนสะอาด มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้นักเรียน เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยการร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ประสบ ความสำเร็จร่วมเพื่อน ๆ ในห้องเรียนเดียวกัน ทั้งนี้มีผลสืบเนื่องมาจากการที่นักเรียนยังขาด ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมภายในห้องเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษา ความสะอาดภายในห้องเรียน เพราะนักเรียนส่วนมากยังยึดติดกับแนวคิดที่ว่าหน้าที่และ ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดภายในห้องเรียนเป็นหน้าที่ของเวรประจำวัน เท่านั้น การดำเนินการตามกิจกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยการประชุมปรึกษาหารือ

กับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อหาแนวทางที่จะให้การปฏิบัติบรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป็นรูปธรรมมากที่สุด ซึ่งที่ประชุมได้มีมติร่วมกันว่า ควรดำเนินการตามขั้นตอน คือ แจ่งวัตถุประสงค์ของกิจกรรม วิธีการปฏิบัติกิจกรรม เกณฑ์การประเมินผล วิธีการประเมินผล การปฏิบัติกิจกรรมให้กับนักเรียนทุกคนทราบ จากนั้นมอบหมายหน้าที่การประเมินให้กับครูเวรประจำวันได้ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละห้อง แล้วรวบรวมเป็นสถิติไว้เพื่อนำไปสรุปผลในสัปดาห์สุดท้ายของแต่ละเดือน และถ้าห้องเรียนใดมีผลการปฏิบัติตามกิจกรรมอยู่ในระดับที่ดีเด่นกว่าห้องอื่น ๆ ก็จะได้รับยกย่องชมเชย โดยการประชาสัมพันธ์ให้ครู เพื่อน ๆ และผู้ปกครองได้รับทราบ พร้อมทั้งรับรางวัลเป็นเกียรติบัตรและอุปกรณ์การศึกษาด้วย

ผลจากการดำเนินการ พบว่า ได้ห้องเรียนที่ได้รับการดูแล และรักษาความสะอาด ซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ห้องเรียนอื่น ๆ เดือนละ 1 ห้อง ตั้งแต่เดือนมิถุนายน-กันยายน 2550 ดังผลจากการประเมินกิจกรรมการประกวดห้องเรียนสะอาด โดยครูผู้สอน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในตารางที่ 15 ต่อไปนี้

ตารางที่ 15 ผลการจัดกิจกรรมห้องเรียนสะอาด

เดือน	ระดับชั้น	หมายเหตุ
มิถุนายน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	
กรกฎาคม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	
สิงหาคม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	
กันยายน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	

ส่วนข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการบันทึกเพิ่มเติมประกอบการประเมินปรากฏดังนี้

“นักเรียนมีความรับผิดชอบโดยช่วยกันทำเวรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ”

(ครูผู้สอน, 22 มิถุนายน 2550 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนรู้สึกภูมิใจมากที่ห้องเรียนของตนเองได้รับการประเมินให้เป็นห้องเรียนดีเด่นประจำเดือน”

(ครูผู้สอน, 20 กรกฎาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“นอกจากการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียนของตนเองแล้ว นักเรียนจะช่วยกันประดับและตกแต่งห้องให้สวยงาม น่าอยู่และน่าเรียนมากขึ้น”

(ครูผู้สอน. 24 สิงหาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“ห้องเรียนแต่ละห้องสะอาด สวยงาม และส่งเสริมบรรยากาศด้านการเรียนรู้ ของนักเรียนดีมาก”

(ครูผู้สอน. 24 สิงหาคม 2550 : สัมภาษณ์)

สรุปผลการจัดกิจกรรมการประกวดห้องเรียนสะอาด ปรากฏว่า โดยส่วนมาก นักเรียนจะให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี และผลจากการจัดกิจกรรมการประกวดห้องเรียนสะอาด โดยการยกย่องชมเชยห้องเรียนที่สมาชิก ภายในห้องแต่ละคนร่วมกันรับผิดชอบ โดยการช่วยกันรักษาความสะอาดและการปรับปรุง ห้องเรียนให้สะอาด สวยงาม น่าอยู่ และช่วยส่งเสริมบรรยากาศด้านการเรียนรู้ นั้น ส่งผลให้ นักเรียนเป็นผู้มีวินัยที่ดีด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายมากขึ้น

สรุปผลการดำเนินงานในระยะที่ 2 การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียน โศกสภาราษฎรวิทยา โดยผู้วิจัย ร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้นำประเด็นปัญหาที่พบจากการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน มาเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงาน พร้อมกับ ใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับวัยและความสามารถของนักเรียนในอันที่จะปฏิบัติได้ ประกอบด้วย กิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ กิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาด ของร่างกาย กิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบ กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายใน โรงเรียน และ กิจกรรมการประกวดห้องเรียนสะอาด ซึ่งผลแห่งการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว ปรากฏว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ดังจะเห็นได้จากการปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน พบว่า โดยภาพอยู่ในระดับมาก ทุกกิจกรรม และพฤติกรรมที่พบว่า โดยส่วนมากนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ดีกว่าพฤติกรรม อื่น ๆ ในแต่ละกิจกรรม คือ ไม่ปล่อยขาสี้ออกนอกกางเกง ใส่ชุดที่ตรงตามวันที่กำหนด ไม่ใช่เครื่องสำอางที่ไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน และ ใส่ถุงเท้าทุกครั้งเมื่อใส่รองเท้าหุ้มส้น มาโรงเรียน แต่งกายมาโรงเรียนด้วยเสื้อผ้าที่ซักสะอาดเสมอ แขนหรือขาสะอาดปราศจาก

คราบไคล และ สวมรองเท้าเพื่อเป็นการป้องกันเชื้อโรค ล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร และ รักษาสุขภาพเล็บมือ เล็บเท้าไม่ให้สกปรก ดูแล รักษา สิ่งของ ซึ่งเป็นสมบัติของโรงเรียนในเขตที่ตนเองรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือความสะอาดของเขตที่รับผิดชอบ การทิ้งขยะลงในที่ที่จัดไว้ให้ ทำความสะอาดเขตรับผิดชอบ โดย ไม่มีคนควบคุม และ ช่วยกันรักษาความสะอาดของ โต๊ะ เก้าอี้ ผ้าม่านอาคารหรือห้องน้ำ

แต่ในขณะที่เดียวกันก็ยังพบว่า มีนักเรียน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.52 เปอร์เซนต์ ของนักเรียนทั้งหมด ที่ยังขาดความรับผิดชอบที่ดี เช่น ขอบป้ล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง ไม่ค่อยส่งการบ้านที่ครูมอบหมายหรือส่งก็ไม่ค่อยทันเวลา และไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับเพื่อนเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการแก้ไข โดยจัดกลุ่มนักเรียนให้ปฏิบัติกิจกรรมแยกจากเพื่อน และในแต่ละวันก็จะมีคุณครูคอยกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด หากพบว่านักเรียนคนใดไม่ปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดก็จะตักเตือนและให้ปฏิบัติในขณะนั้นทันที ซึ่งผลแห่งการดำเนินการดังกล่าว พบว่า นักเรียนทั้ง 4 คน มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบไปในทางที่ดีขึ้นตามลำดับ

ระยะที่ 3 การประเมินผลการเสริมสร้างวินัย

การประเมินผลการเสริมสร้างวินัย มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการเสริมสร้างวินัย ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียน โลกสำราญวิทยา ซึ่งดำเนินการในวันที่ 1 ตุลาคม 2550 โดยผู้วิจัยประสานความร่วมมือกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อร่วมกันประเมินว่า นักเรียนโรงเรียน โลกสำราญวิทยาได้รับการเสริมสร้างให้เป็นผู้มีวินัยด้านความรับผิดชอบที่ดีขึ้นหรือไม่ หรือมีพฤติกรรมด้านใดบ้างที่สมควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิม ในโอกาสต่อไป ทั้งนี้มีผลสืบเนื่องมาจากการสำรวจพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับวินัย ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน แล้วได้ร่วมกันกำหนดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างวินัย ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น จำแนกเป็น ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ประกอบด้วยกิจกรรมรณรงค์แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ กิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย และกิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบ ส่วนความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม ประกอบด้วยกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียนและกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด และก่อนที่จะดำเนินการประเมินผู้วิจัยได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนทราบและเข้าใจ พร้อมกับแจกแบบประเมินและแบบ

สัมภาษณ์ให้คนละ 1 ชุด แล้วอธิบายชี้แจงให้ทราบเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล ปรากฏดังตารางที่ 16-17 ต่อไปนี้

ตารางที่ 16 ผลการประเมินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง

ข้อ	พฤติกรรมที่แสดงออก	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของ โรงเรียน	4.04	0.74	มาก
2	ทรงผมไม่ยาวเกินกว่าที่ระเบียบของ โรงเรียนกำหนดไว้	4.12	0.63	มาก
3	เสื้อผ้าสะอาดอยู่เสมอ	4.04	0.82	มาก
4	เข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด	4.08	0.67	มาก
5	ไม่ขาดเรียนหรือหนีเรียน	3.92	0.91	มาก
6	มีความเอาใจใส่ กระตือรือร้นในการเรียน	4.00	0.59	มาก
7	มีอุปกรณ์การเรียนครบถ้วน	3.73	0.47	มาก
8	มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	3.88	0.64	มาก
9	มีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย	3.69	0.32	มาก
10	รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ	3.65	0.93	มาก
11	ปฏิบัติหน้าเวรรักษาเขตรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ	4.00	0.55	มาก
12	ปฏิบัติหน้าที่เวรประจำวันด้วยความเอาใจใส่	3.73	0.69	มาก
13	ไม่หลบเลี่ยงความรับผิดชอบหรือเอาเปรียบผู้อื่น	3.85	0.71	มาก
14	ใช้อุปกรณ์ เครื่องมือทำความสะอาดอย่างถูกวิธี	3.69	0.86	มาก
15	ทำความสะอาดเครื่องมือทุกครั้งหลังการปฏิบัติงานเสร็จสิ้นลง	3.69	0.73	มาก
16	ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	3.77	0.48	มาก
โดยรวม		3.87	0.67	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า นักเรียน โรงเรียน โลกสำราญวิทยา ได้รับการเสริมสร้างให้เป็นผู้มีวินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเอง สูงกว่าพฤติกรรมอื่น ๆ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ทรงผมไม่ยาวเกินกว่าที่ระเบียบของโรงเรียนกำหนดไว้ ($\bar{x} = 4.12$) เข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด ($\bar{x} = 4.08$) และ แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน และ เสื้อผ้าสะอาดอยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.04$)

ตารางที่ 17 ผลการประเมินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อ	พฤติกรรมที่แสดงออก	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลความ
1	ช่วยกันรักษาอาคาร สถานที่และทรัพย์สินต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.81	0.35	มาก
2	ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดภูมิทัศน์ของโรงเรียน	3.85	0.72	มาก
3	รู้จักใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ของทางโรงเรียน ด้วยความระมัดระวัง และรู้คุณค่า	3.54	0.68	มาก
4	ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วยความตั้งใจ	3.88	0.49	มาก
5	เผยแพร่ชื่อเสียงของสถานศึกษาให้ปรากฏต่อชุมชน และสังคมส่วนรวม	3.73	0.64	มาก
6	ช่วยเหลือ แบ่งเบาภาระการทำงานของสังคมตามกำลัง สามารถ	3.81	0.72	มาก
7	ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	3.62	0.58	มาก
8	ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว	3.54	0.64	มาก
9	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในสังคม	3.52	0.76	มาก
10	ให้ความเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ปกครอง	3.62	0.63	มาก
11	ปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามหน้าที่ของตนเอง	3.62	0.52	มาก
โดยรวม		3.69	0.61	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า นักเรียนโรงเรียนโคกสำราญวิทยา ได้รับการเสริมสร้างให้เป็นผู้มีวินัยด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่าพฤติกรรมอื่น ๆ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก คือ ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วยความตั้งใจ ($\bar{x} = 3.88$) ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดภูมิทัศน์ของโรงเรียน ($\bar{x} = 3.85$) และ ช่วยกันรักษาอาคาร สถานที่และทรัพย์สินต่าง ๆ ของโรงเรียน และ ช่วยเหลือ แบ่งเบาภาระการงานของสังคมตามกำลังสามารถ ($\bar{x} = 3.81$)

ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในระหว่างการประเมินผลปรากฏดังนี้

“บริเวณโรงเรียนสะอาด สวยงาม น่าอยู่และน่าเรียนมาก”

(ศึกษานิเทศก์. 1 ตุลาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“สภาพภูมิทัศน์ภายใน โรงเรียนสะอาดสะอ้านดี และนักเรียนส่วนมากก็แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. 1 ตุลาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“ทุกวันที่มาส่งลูกในตอนเช้า จะเห็นนักเรียนช่วยกันเก็บเศษกระดาษในบริเวณโรงเรียนก่อนจะเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธง”

(ผู้ปกครอง. 1 ตุลาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนบางคนแต่งกายด้วยเสื้อผ้าเก่า แต่ก็ดูดีเพราะแต่งอย่างถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด”

(ครูผู้สอน. 1 ตุลาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“ส่วนมากจะได้รับคำชมเชยจากผู้ปกครองที่มาส่งนักเรียนในตอนเช้าว่า ขณะอยู่ที่บ้าน นักเรียนจะช่วยแบ่งเบาภาระงานได้ดีมาก”

(ครูผู้สอน. 1 ตุลาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“ห้องเรียนสะอาด น่าอยู่ น่าเรียนดี”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. 1 ตุลาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“เล็บมือ แขน ขา หรืออวัยวะส่วนต่าง ๆ ของนักเรียนสะอาด เหมาะสมกับวัยของนักเรียน”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. 1 ตุลาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“สังเกตได้ว่า นักเรียนจะให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดและดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น อาบน้ำวันละ 2 ครั้ง ทั้งเช้าและเย็น ล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร และสวมใส่ผ้าที่สะอาด”

(ผู้ปกครอง. 1 ตุลาคม 2550 : สัมภาษณ์)

“นักเรียนจะภูมิใจและดีใจมากที่ห้องเรียนของตนเองได้รับการยกย่องชมเชยว่าเป็นห้องเรียนที่ชนะเลิศการจัดกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาดในแต่ละเดือน”

(ครูผู้สอน. 1 ตุลาคม 2550 : สัมภาษณ์)

สรุปผลการดำเนินงานในระยะที่ 3 การประเมินผลการเสริมสร้างวินัย

ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการเสริมสร้างวินัย ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียน โลกสำราญวิทยา จำแนกเป็นความรับผิดชอบต่อตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ปรากฏดังนี้

1. ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง พบว่า นักเรียน ได้แสดงออกถึงความเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมที่ชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่าพฤติกรรมอื่น ๆ คือ ทรงผมไม่ยาวเกินกว่าที่ระเบียบของโรงเรียนกำหนดไว้ การเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนและการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสะอาดอยู่เสมอ

2. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า นักเรียน ได้แสดงออกถึงความเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมที่ชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่าพฤติกรรมอื่น ๆ คือ การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

ที่โรงเรียนจัดขึ้นด้วยความตั้งใจ การให้ความร่วมมือ โดยการช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด
ภูมิทัศน์ของ โรงเรียน การช่วยกันรักษาอาคาร สถานที่และทรัพย์สินต่าง ๆ ของโรงเรียน
และ การให้ความช่วยเหลือและแบ่งเบาภาระการทำงานของสังคมตามกำลังสามารถ



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY